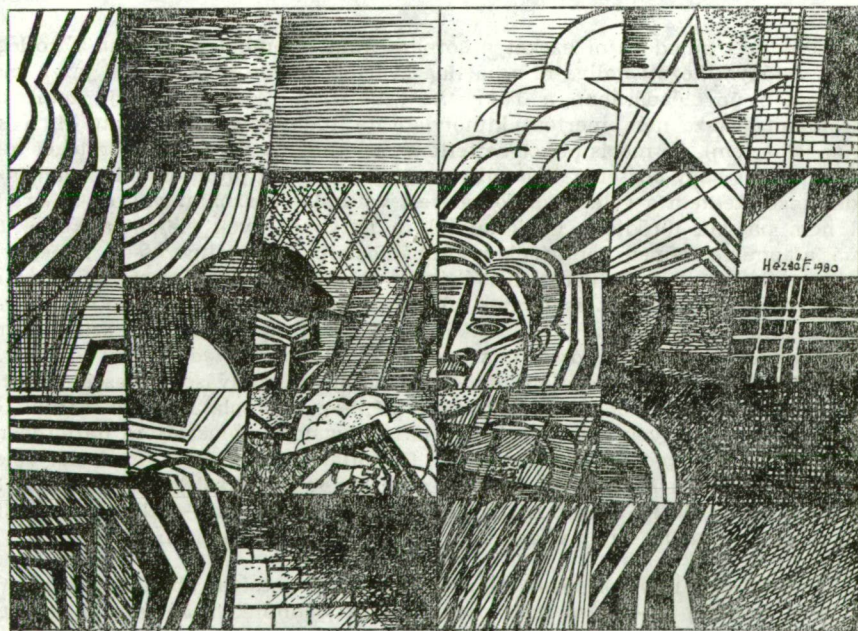

is sokszor —, de *dallamukból* „csinált” költeményt! Így visszahajtotta költészetünk zöld ágát 500 évre, Balassi kora elé, amikor a vers ritmusa még nem szabadult fel a zene ritmusától és ütemétől. Azt tette költő módján — ezért fordítva —, mint Bartók, amikor meghagyta a népdalszövegeket, és népdal fogantatású saját zenét komponált melléjük, és ezt dolgozta fel kórusra. József Attila elhagyta — vagy csak részben — a szövegeket, de nem a dalt! Az benne zúgott, zenélt és annak ritmusára, ütemére írta aztán versei egy részét.

Végezetül ismét Szabolcsi Bencét idézzük, aki azt írta József Attila dalszerű formáiról, hogy így „lebegteti, hintáztatja azt, ami szinte kifejezhetetlenül súlyos, elhitheti velünk, hogy legbonyolultabb gondolataink és eszmetársításaink is elénekelhetők.”

IRODALOM

Szabolcsi Bence: *Vers és dallam*, Akad. Kiadó, Bp. 1959. — Szabolcsi Miklós: *Érik a fény*, Akad. Kiadó, Bp. 1977. — Kodály Zoltán: *A magyar népzene*, Zeneműkiadó, Bp. 1969. — József Attila vál. levelezése, Akad. Kiadó, Bp. 1976. — Magyar népi gyermekjátékok, Tankönyvkiadó, Bp. 1975. — Járdányi Pál: *Magyar népdaltípusok I.* Akad. Kiadó, 1961. — 88 Tolna megyei népdal, Szekszárd, 1974. — *Magyar népdalok*, Franklin, Bp. 1906. — Ortutay—Katona: *Magyar népdalok I.* Szépirod. Kiadó, 1970. — Jagamas—Faragó: *Romániai magyar népdalok*, Kriterion, 1974. — Waldapfel József: *Irodalmi tanulmányok*, Szépirod. Kiadó, 1957. — Kovács Sándor Iván: *Pannóniából Európába*, Gondolat, 1975. — Vilkuna, Kustaa: *A hét napjai*. (A vízimadarak népe, Európa Kiadó, 1975. — Bartók—Kodály: *Erdélyi magyarság. Népdalok*. (1923). — Gunda Béla: *József Attila és a néprajz*, Ethn. 1957. — Horváth Béla: *József Attila folklórszemléletéhez* (Bölcsészdoktori értekezés, Szeged, 1979). — Katona Lajos: *Vogul népköltés*, Ethn. 1897. — *Együd Árpád: Somogyi népköltészet*, 1975. Kaposvár.

HEZSÓ FERENC ILLUSZTRÁCIÓJA JÓZSEF ATTILA „MUNKÁSOK” CÍMŰ VERSÉHEZ